

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: 06.04.2012

Sayı: 345

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Şanlıurfa'nın Viranşehir İlçesi Yenişehir Mahallesi'nin Ceylanpınar Caddesi üzerinde bir inşaat kazısı sırasında çıkan insan kemiklerinin kime ait olduğunun ve toplu mezar olup olmadığının tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'nci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılması hususunda gereğini saygılarımızla arz ederiz. 30.03.2012

① Av. Mahmut TANAL
CHP İstanbul Milletvekili

AYLIN NAZLIADA 4

ANKARA MİLLETVEKİLİ

② Mehmet Ali Ertugrul

③ Candan YİĞİT M. M. V.
Telv. M. V.

Kocaeli M. V.
15. M. V.

④ Alparslan ERGÜN
M. V.

⑤

S. M. M.

Serzgin DEMİRCİ
İST. M. V. ⑧

⑦ İhsan ÖZKES
İstanbul M. V.

Hüseyin GÜNEŞ ⑨
Kocaeli M. V.

10

11

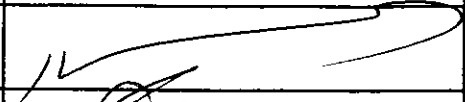
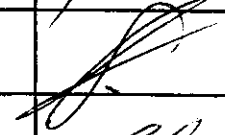
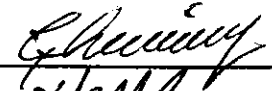

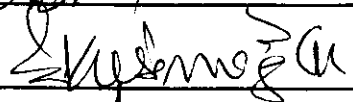
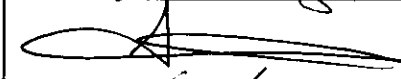
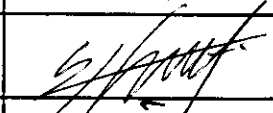

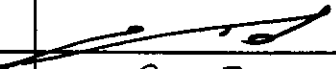
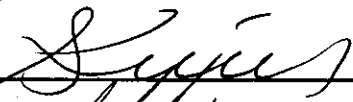

R. Kerim ÖZKER
BURSA M. V.

⑩ Mehmet DEMİR
G. M. V.

⑪ N. SERDAR SOYDAN
GAMAKKALE M. V.

⑫ İhsan KALKAVAN
Samsun M. V.

13

	ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
14	A. Nedret Akaro	Balıkesir	
15	Salih Fırat	Adyarran	
16	Süleyman Çelebi	İstanbul	
17	Mehmet A. Sürem	İzmir	
18	Mehmet S. Vestmagan	Kırklareli	
19	Ali İhsan Köktürk	Zapudak	
20	Emre Kıpırtı	Tehradak	
21	Mehmet Sadık Özdemir	Sivas	
22	Gözge Özkök	Nakarya	
23	Sevil Küçük	İstanbul	
24	Haluk Eymoglu	İstanbul	

GENEL GEREKÇE

Gözaltında kayıplarla insanlığa karşı işlenen suçlar arasındaki bağlantı Amerikan Devletleri Örgütü Genel Kurulu'nun 1983 tarih ve 666 (XIII-0/83) sayılı kararında açıkça yer almaktadır. Bu belgede gözaltında kayıplar kendi başına insanlığa karşı işlenen bir suç olarak tanımlanmaktadır: Başka bir deyişle, gözaltında kayıp mahiyetindeki herhangi bir fiil, bu metne göre, insanlığa karşı işlenmiş suç sayılmaktadır. **1994 tarihli *Kişilerin Gözaltında Kaybedilmeleri Inter-Amerikan Sözleşme*, Giriş bölümünün 6. paragrafında "gözaltında kayıpların sistematik biçimde gerçekleşmesinin doğası gereği insanlığa karşı suç teşkil ettiğini" bir kez daha teyit etmektedir. Uluslararası Hukuk Komisyonu'nun 1996 tarihli *İnsanlık için Barış ve Güvenliğe Karşı İşlenen Suçlar Yasası*'nin 18'inci maddesi insanlığa karşı işlenen suçları şöyle tanımlamaktadır: "İnsanlığa Karşı İşlenen Suç, sistematik biçimde veya geniş ölçekte olmak üzere, herhangi bir Hükümet veya kuruluş veya grup tarafından tahrik edilen veya yönlendirilen aşağıdaki fiillerden herhangi biri anlamına gelir..." Bu tanım maddede sıralanan tüm suçlar için geçerlidir ve bunların arasında gözaltında kayıplar da yer almaktadır. Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin kuruluşuna temel olan 1998 tarihli Roma Statüsü'nün 7'inci maddesinin 1'inci paragrafı da insanlığa karşı işlenen suç konseptinin genel bir tanımını vermektedir ve bu tanım gözaltında kayıplar dâhil yukarıda değinilen paragrafta sıralanan suçlar için geçerlilik taşımaktadır. Tanım, çeşitli ölçütler içermektedir: "Bu Tüzüğün amaçları açısından 'insanlığa karşı işlenen suçlar' herhangi bir sivil nüfusu hedef almak üzere, yaygın veya sistematik bir saldırının parçası olarak gerçekleştirilen ve aşağıda belirtilen fiillerden herhangi birini kapsar".** **Kişilerin Gözaltında Kayıplara Karşı Korunmaları ile ilgili 2006 tarihli Uluslararası Sözleşme'nin 5'inci maddesinde şöyle denmektedir: "Gözaltında kayıpların yaygın veya sistematik bir uygulama olarak gerçekleşmesi, ilgili uluslararası hukuk çerçevesindeki tanımıyla insanlığa karşı işlenen bir suç oluşturmaktadır ve dolayısıyla gereği de yürürlükteki uluslararası hukuka göre yapılmalıdır."** Uluslararası düzeyde, gözaltında kayıplar veya kayıp kişilerle ilgili olarak gerçeğe ulaşma hakkı çeşitli belgelerde tanınmıştır.

Yukarıda izah edildiği gibi gözaltında kayıplar ve faili meçhul kişilere ilişkin uluslar arası mevzuat oldukça geniştir. Bu bağlamda, Urfa'nın Viranşehir İlçesi Yenişehir Mahallesi'nin Ceylanpınar Caddesi üzerindeki bir inşaatın temelinin kazılması sırasında insana ait olduğu iddia edilen çok sayıda kemik bulunmuştur.

Viranşehir'de halk arasında Kerro bahçesi olarak bilinen ve şuan Yenişehir diye adlandırılan yerde yapılan inşaat kazısı esnasında ortaya çıkan bu kemiklerin toplu mezar olma ihtimalini akıllara getirmektedir. Mevcut yer, eski cezaevinin 250 metre yakınında olması ve ilçe mezarlığından da çok uzak bölgede yer alması toplu mezar olma ve gözaltında kayıp niteliği taşıma ihtimalini güçlendirmektedir.

Tüm bu gerekçelerle, Şanlıurfa'nın Viranşehir İlçesi Yenişehir Mahallesi'nin Ceylanpınar Caddesi üzerinde bir inşaat kazısı sırasında çıkan insan kemiklerinin kime ait olduğunun ve toplu mezar olup olmadığının tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'nci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılması hususunda gereğini saygılarımızla arz ederiz.